

1

*A musím říct, že právě Artegall
byl skutečně spravedlnosti pán...*

Edmund Spenser: *Královna víl*

„Ty jsi zkrátka Cornwallan tělem i duší,“ prohlásil Dave Polworth podrážděně. „Strike‘ pro tebe ani není patřičný jméno. Správně by ses měl jmenovat Nancarrow. Snad mi tady nechceš vykládat, že se považuješ za Angličana, že ne?“

V hospodě Victory bylo za teplého srpnového večera tak natřískáno, že zákazníci posedávali a postávali i na širokých kamenných schodech, které vedly dolů k zálivu. Polworth se Strikem seděli u stolu v rohu, přišli na pár pint, aby oslavili Polworthovy devětatřicáté narozeniny. Cornwallský nacionalismus rozebírali už dvacet minut a Strikovi to připadalo mnohem déle.

„Copak bych o sobě tvrdil, že jsem Angličan?“ přemítal Strike nahlas. „To ne, spíš bych se označil za Brita.“

„Jdi do prdele,“ odsekl Polworth a se svou prchlivou povahou se dostával do ráže. „To bys neudělal. Prostě se mě jenom snažíš vytočit.“

Dva kamarádi představovali fyzické protiklady. Polworth byl malý a štíhlý jako žokej, ošlehaný větrem a předčasně vrásčitý, pod řídnoucími vlasy mu na temeni prosvítala opálená kůže. Tričko měl zmuchlané, jako by je sebral ze země nebo z koše na prádlo, a džíny roztrhané. Na levém předloktí měl vytetovaný černobílý kříž svatého Pirana; na pravém se táhla hluboká jizva, památka na setkání se žralokem.

Jeho kamarád Strike připomínal boxera z formy, což vlastně odpovídalo. Byl to mohutný chlap vysoký dobře přes sto osmdesát centimetrů, s trochu křivým nosem a hustými, tmavými kudrnatými vlasy. Žádné tetování neměl a navzdory stálému náznaku hustého plnovousu z něho v zásadě vyzařovala uhlazená spořádanost naznačující profesi bývalého policisty či vojáka.

„Tady ses narodil,“ nepolevoval Polworth. „Takže jsi Cornwallan.“

„Problém je, že podle tohoto kritéria jsi ty z Birminghamu.“

„Jdi do prdele!“ vyjekl znovu Polworth, už doopravdy rozpalený. „Já tady žiju od svých dvou měsíců a moje máma byla Trevelyanová. To je prostě identita, to musíš cítit tady,“ a Polworth si poklepal na hrudník nad srdcem. „Mámina rodina má v Cornwallu staletý kořeny...“

„No jo, krev a půda mě osobně nikdy...“

„Slyšels o tom posledním průzkumu?“ skočil mu do řeči Polworth. „„Jaký je váš etnický původ?“ ptali se a polovina – *polovina* – lidí zaškrtila ‚cornwallský‘, ne ‚anglický‘. Obrovský nárůst.“

„To je skvělý,“ řekl Strike. „Co bude dál? Políčka k zaškrtnutí pro Dumnony a Římany?“

„Jestli hodláš pokračovat tímhle nasíracím, povýšeným tónem,“ zareagoval Polworth, „uvidíš, kam tě to přivede. Už jsi v tom Londýně zatraceně dlouho, kamaráde... Na tom, že je člověk hrdej na místo, odkud pochází, není nic špatného. Není nic špatného na tom, když chtějí obce a komunity trochu nezávislosti na Westminsteru. Skotové nám už za rok ukážou cestu. Však uvidíš. Když získají nezávislost oni, bude to rozbuška. Keltský národ se pozvedne v celý zemi.“

Dáš si ještě jedno?“ dodal a ukázal na Strikovu prázdnou sklenici.

Strike vyrazil do hospody, protože si chtěl ulevit od napětí a obav, ne aby poslouchal kázání o cornwallské politice. Zdálo se, že Polworthova oddanost nacionalistické straně Synové Cornwallu, do níž vstoupil v šestnácti letech, se v něm za ten přibližně rok, co se neviděli, usadila ještě hlouběji. Dave obvykle uměl Strika rozesmát jako málokdo, ale ohledně cornwallské nezávislosti se s ním žertovat nedalo. Přitom to bylo téma, které Strika zají-

malo asi jako zařizování bytu nebo vláčky. Chvilí zvažoval, jestli se nevymluví, že už se musí vrátit domů k tetě, ale ta vyhlídka ho skličovala snad ještě víc než invektivy jeho starého kamaráda vůči obchodům, které odmítají označovat zboží cornwallského původu křížem svatého Pirana.

„Mockrát díky,“ odpověděl a podal Daveovi prázdnou sklenici. Polworth zamířil k baru a kýval na pozdrav nalevo napravo spouště svých známých.

Strike zůstal u stolu sám a očima nepřítomně bloudil hospodou, kterou odjakživa považoval za svůj lokál. Během let se změnila, ale pořád v ní poznával místo, kde se během dospívání scházel se svými cornwallskými kamarády. Měl zvláštní dvojaký dojem, že se nachází přesně na tom místě, kam patří a kam zároveň nikdy nepatřil, pocit stejně intenzivní důvěrnosti i odloučenosti.

Jak tak pohledem bezcílně bloumal od prkenné podlahy po grafiky s námořní tematikou na stěnách, najednou zjistil, že se dívá přímo do velkých neklidných očí ženy, která postávala u baru s kamarádkou. Měla protáhlý bledý obličej a tmavými vlasy po ramena jí prokvétalo stříbro. Nepoznával ji, ale uvědomoval si, že někteří z místních si ho během poslední hodiny bezostyšně prohlíželi nebo se jinak snažili zaujmout jeho pozornost. Strike odvrátil pohled, vytáhl si mobil a předstíral, že píše zprávu.

Kdyby svým známým být sebemenším gestem dodal odvahu, získali by záminku k hovoru, protože v St Mawes podle všeho všichni věděli, že jeho tetě Joan před deseti dny diagnostikovali rakovinu vaječníků v pokročilém stadiu a že on společně se svou nevlastní sestrou Lucy a jejími třemi syny přispěchali k Joan a Tedovi domů, aby jim nabídli veškerou pomoc, kterou by mohli potřebovat. Už týden teď odpovídal na otázky, přijímal projevy úcty a zdvořile odmítal nabídky pomoci pokaždé, když se odvažil vyjít z domu. Unavovalo ho hledat stále nové způsoby, jak sdělit: „Ano, vypadá to na terminální fázi a ano, je to pro nás všechny úplně na hovno.“

Polworth si klestil cestu zpátky ke stolu a v rukou nesl dvě čerstvě natočené penty.

„Tady to máš, Diddy,“ řekl a znovu zaujal místo na své barové stoličce.

Ta dávná ironická přezdívka nenarážela na Strikovu mohutnost, jak si většina lidí myslela, ale byla odvozená od slova „diddikaj“, cornwalského výrazu pro cikána. Její vyřčení Strika obměkčilo, neboť si připomněl, proč je přátelství s Polworthem nejtrvalejším vztahem v jeho životě.

Před pětatřiceti lety nastoupil Strike s půlročním zpožděním do základní školy v St Mawes. Na svůj věk byl nezvykle velký a měl přízvuk, který se nápadně lišil od místního nářečí s ostře vyslovovaným „r“. I když se v Cornwallu narodil, jeho matka ho odtud potají unesla, hned jak se po porodu dala trochu dohromady, a vrátila se s ním do Londýna, k životu, který milovala. Pendlovali z bytu do squatů a na večírky. Čtyři roky po Strikově narození se vrátila se synem a s čerstvě narozenou Lucy do St Mawes, jen aby se v časných ranních hodinách opět vypořídala a Strika s jeho nevlastní sestrou tady zanechala.

Co přesně Leda psala v těch vzkazech zanechaných na kuchyňském stole, se Strike nikdy nedozvěděl. Nejspíš už delší dobu řešila nějaké potíže s domácím nebo s přítelem, možná se zrovna konal hudební festival, jehož se obzvláště toužila zúčastnit: se dvěma dětmi na krku bylo obtížné žít přesně tak, jak by se jí líbilo. Ať už byl důvod její prodlužující se nepřítomnosti jakýkoli, Ledina švagrová Joan, která byla stejně konvenční a spořádaná, jako byla Leda vrtošivá a chaotická, nakoupila Strikovi školní uniformu a zapsala ho do místní školy.

Když ho přivedli do třídy, ostatní čtyřapůlleté děti jen civěly. Některé se zahihňaly, když učitelka vyslovila jeho křestní jméno Cormoran. Všechny tyto školní záležitosti mu dělaly starosti, protože dobře věděl, že mu jeho maminka slíbila poskytovat „domácí vzdělávání“. Pokusil se strýčku Tedovi říct, že si nemyslí, že by maminka chtěla, aby do školy nastoupil, ale Ted, který obvykle míval obrovské pochopení, prohlásil, že tam rozhodně musí, takže byl najednou tady, mezi samými cizími dětmi s legračním přízvukem. Strike, který nikdy nijak zvlášť neplakal, se posadil do starobylé lavice s roletou a v krku přitom cítil obrovský knedlík.

Proč se s novým klukem rozhodl spřátelit prává třídní kápo Dave Polworth, nikdo nikdy uspokojivě nevysvětlil, dokonce ani Strikovi. Nemohlo to být ze strachu ze Strikova vzrůstu, protože dva nejlepší Daveovi kamarádi

byli statní rybářští synci a Dave už tak jako tak nechvalně proslul coby rváč, jehož surovost byla nepřímou úměrnou jeho výšce. Na konci prvního školního dne se z Polwortha stal Strikův kamarád i zastánce, který si vzal na starost vštípit všem svým spolužákům, že si Strike zaslouží jejich úctu: narodil se v Cornwallu, je to synovec Teda Nancarrowa z místní záchranné služby, neví, kde je jeho maminka, a není jeho chyba, že tak legračně mluví.

Jakkoli byla jeho teta nemocná, třebaže se těšila z celotýdenní synovcovy návštěvy a přestože zítra ráno odjížděl, Joan ho ten večer doslova vystrčila z domu, aby šel oslavit narozeniny „malého Davea“. Starým vazbám přikládala nesmírnou váhu a těšilo ji, že i po všech těch letech se Strike s Davem Polworthem pořád kamarádí. Joan pokládala jejich přátelství za důkaz, že bylo správné poslat ho navzdory nepochopitelnému přání jeho matky do školy a také že Cornwall je skutečným Strikovým domovem bez ohledu na to, kolik toho od těch dob procestoval, a navzdory skutečnosti, že teď bydlí v Londýně.

Polworth dlouze upil ze své čtvrté penty, krátce se ohlédl přes rameno na tmavovlásku a její blond kamarádku, které Strika nepřestávaly sledovat, a prohlásil:

„Podělaný přivandrovalci.“

„A jak by ten tvůj ráj na zemi bez turistů asi vypadal?“ nadhodil Strike.

„Buď v klidu,“ měl Polworth okamžitě odpověď. „Máme tony místních návštěvníků a spoustu podniků, kde se lidi jenom točí.“

Polworth nedávno podal výpověď z manažerského místa v jedné strojírenské firmě v Bristolu a přijal práci hlavního zahradníka v rozlehlém veřejném parku, který se nacházel kousek cesty podél pobřeží. Jako kvalifikovaný potápěč, vynikající surfař a pravidelný účastník triatlonových závodů „Železný muž“ býval Polworth houževnatý a od dětství neposedný a nezkontrol ho ani čas, ani kancelářská práce.

„Takže nelituješ?“ zeptal se Strike.

„Ani za mák,“ prohlásil Polworth vášnivě. „Už jsem si potřeboval ušpinit ruce. Potřeboval jsem zase na vzduch. Příští rok mi bude čtyřicet. Teď, nebo nikdy.“

Polworth se o nové zaměstnání ucházel, aniž své ženě řekl, co má za lubem. Jakmile mu místo nabídli, opustil dosavadní práci, a když přišel domů, změnu rodině oznámil už jako hotovou věc.

„Penny se s tím smířila, ne?“ zeptal se Strike.

„Pořád mi jednou týdně říká, že se chce rozvést,“ odpověděl Polworth lhostejným tónem. „Ale bylo lepší předložit jí to jako realitu než se o to pět let hádat. Všechno dopadlo báječně. Děti si novou školu zamilovaly a společnost, kde Penny pracuje, jí vyšla vstříc a umožnila jí přesunout se do kanceláře ve velkoměstě,“ čímž měl Polworth na mysli Truro, nikoli Londýn. „Je šťastná. Jenom si to nechce přiznat.“

V duchu Strike o pravdivosti tohoto tvrzení pochyboval. Ignorování nepohodlných skutečností šlo u Polwortha obvykle ruku v ruce s jeho vášní pro riziko a milostné romány. Strike měl nicméně dost vlastních problémů, než aby se staral ještě o ty Polworthovy, a tak pozvedl čerstvě natočenou pintu a v naději, že udrží Polworthovy myšlenky dál od politiky, pronesl přípitek:

„Tak všechno nejlepší, kamaráde.“

„Na zdraví,“ opětoval Polworth gesto. „Takže jak to vidíš s Arsenalem? Dostanou se do Evropy?“

Strike pokrčil rameny, protože se bál, že když začnou rozebírat šance jeho londýnského fotbalového klubu zajistit si místo v Lize mistrů, vrátí se obloukem k tématu jeho nedostatečné cornwallské loajality.

„A co milostnej život?“ zeptal se Polworth ve snaze přehodit výhybku.

„Nula,“ odpověděl Strike.

Polworth se zašklebil.

„Joanie prorokuje, že skončíš s tou svou firemní partnerkou. S tou Robin.“

„Skutečně to říkáš?“ ozval se Strike.

„Povídala mi o tom, když jsem u nich byl předminulej víkend. Opravoval jsem jim satelit.“

„Vůbec mi o tom neřekli,“ řekl Strike a opět k Polworthovi pozvedl pintu na přípitek. „To je od tebe hezký, kámo. Na zdraví.“

Pokud doufal, že tím svého kamaráda odvede od tématu, nepovedlo se mu to.

„Oba. Ona i Ted,“ pokračoval Polworth. „Oba si myslí, že je to Robin.“ A když na to Strike nic neřekl, tlačil dál: „Takže mezi váma nic není?“

„Ne,“ odpověděl Strike.

„Jak je to možný?“ podivil se Polworth a zase se zamračil. Podobně jako v případě cornwallské nezávislosti Strike očividně odmítal přijmout zřejmý a žádoucí závěr. „Je to fešanda. Viděl jsem ji v novinách. I když s Milady Šílenou asi soupeřit nemůže,“ připustil Polworth. Byla to přezdívka, kterou už kdysi dávno přisoudil Strikově bývalé snoubence. „Ale na druhou stranu asi není totální magor, že ne, Diddy?“

Strike se zasmál.

„Lucy se líbí,“ pokračoval Polworth. „Říká, že by vám to spolu slušelo.“

„Kdy jste s Lucy rozebírali můj milostnej život?“ otázal se Strike už ne tak smířlivě.

„Asi před měsícem,“ odpověděl Polworth. „Přijela na víkend s klukama a všichni k nám přišli na grilovačku.“

Strike se napil a nic na to neřekl.

„Tvrдила, že spolu prý vycházíte,“ pokračoval Polworth a bedlivě Strika pozoroval.

„Jo, vycházíme,“ potvrdil Strike.

Polworth čekal s pozdviženým obočím a vypadal nedočkavě.

„Všechno by se podělalo,“ namítl Strike. „Nebudu riskovat budoucnost agentury.“

„Správně,“ přisvědčil Polworth. „Ale pokušení to je, co?“

Na okamžik se odmlčeli. Strike si dával záležet, aby se nedíval směrem k tmavovlásce a její společnosti. Byl si jistý, že mluví o něm.

„Možná někdy byly chvíle,“ připustil, „kdy mě to napadlo. Jenže ona si právě prochází dost ošklivým rozvodem, už tak spolu trávíme půlku našich životů a mně se líbí mít ji jako partnerku ve firmě.“

Bral v úvahu jejich dlouholeté přátelství, skutečnost, že už se pohádali o politice a že to byly Polworthovy narozeniny, takže se při tomhle

výslechu snažil nedávat najevo žádnou roztrpčenost. Připadalo mu, že každý ženatý člověk, kterého znal, se zoufale snaží dotlačit druhé do manželství, bez ohledu na to, jak ubohou reklamou pro takový svazek sám představuje. Například Polworthovi jako by se nacházeli v neustálém stavu vzájemné nevraživosti. Strike slyšel Penny častěji o svém manželovi mluvit jako o „tom mém debilovi“ než jako o Daveovi a Polworth nejeden večer bavil kamarády podrobným líčením způsobů, jakými se mu daří dosáhnout svých cílů a zájmů na úkor, či dokonce přes protesty své ženy. Zdálo se, že oba jsou nejšťastnější a nejuvolněnější ve společnosti lidí vlastního pohlaví, a v oněch vzácných chvílích, kdy se Strike těšil pohostinnosti jejich domova, mívala společnost vždycky sklon k přirozené segregaci, kdy se ženy sešly v jedné části domu a muži v druhé.

„A co bude, až bude Robin chtít děti?“ zeptal se Polworth.

„Nemyslím si, že by je někdy chtěla,“ řekl Strike. „Má tu práci ráda.“

„To říkají všechny,“ prohlásil Polworth přezíravě. „Jak je teď stará?“

„O deset let mladší než my.“

„Bude chtít děcka,“ prohlásil Polworth sebejistě. „Všichni je chtějí. A u ženských to bývá dřív. Tikají jim hodiny.“

„No, se mnou mít děcka nebude. Já je nechci. Ostatně čím jsem starší, tím víc si myslím, že na manželství nejsem stavěný.“

„To jsem si o sobě myslel taky, kámo,“ řekl Polworth. „Ale pak mi došlo, že to mám celý postavený úplně blbě. Vyprávěl jsem ti, jak se to stalo, že jo? Jak jsem nakonec požádal Penny o ruku?“

„Myslím, že ne,“ odtušil Strike.

„Já ti nikdy nelíčil celou tu tolstojovskou historku?“ zeptal se Polworth, sám překvapený, že něco takového mohl opomenout.

Strike, který se chystal napít, užasle odložil sklenici. Polworth, jenž odjakživa oplýval pronikavou inteligencí, ale opovrhoval jakoukoli formou výuky, kterou nemohl bezprostředně, prakticky využít, se už od základní školy vyhýbal s výjimkou technických manuálů všem tištěným materiálům. Strikův pohled si vyložil nesprávně a dodal:

„Tolstoj. To je spisovatel.“

„Jo,“ přisvědčil Strike. „Díky. Co má Tolstoj společného s...?“

„Vždyť ti to právě povídám, ne? Podruhý jsem se s Penny rozešel. Ona pořád mlela o tom, jak se zasnoubíme, a mně se to nezdálo. A tak sedím v jednom baru a líčím kámošovi Chrisovi, jak mi leze na nervy, že Penny pořád žvaní o tom prstýnku – pamatuješ si na Chrise? Chlap jak hora, šišlá. Viděl ses s ním na Rozwynějch křtinách.

No a sedí tam u baru osamocenej, už nalitej starší chlápek, v manšetrovým saku vypadá trochu jako buzík, vlnitý vlasy, a upřímně řečeno mě dost sere, protože vidím, že nás poslouchá, a tak se ho zeptám, co tak kurva čumí, a on se mi podívá zpřímá do očí a povídá: „Ano, můžeme nést břímě a dělat něco rukama, jedině když máme toto břímě přivázané na zádech – to je manželství. Uvědomil jsem si to, když jsem se oženil. Najednou jsem měl volné ruce. Ale kdybys chtěl vláčet celé to břímě bez manželství, budeš mít tak plné ruce, že nic nedokážeš. Vezmi si Mazankova nebo Krupova. Zničili si kariéru kvůli ženám.“

Myslel jsem si, že Mazankov a Krupov jsou nějakí jeho kámoši. Tak jsem se ho zeptal, proč mi to kurva povídá. A on na to, že jen cituje toho spisovatele, Tolstého.

Tak jsme se dali do řeči a můžu ti říct, Diddy, že to byl okamžik, co mi změnil celej život. Prostě se mi rozsvítilo,“ řekl Polworth a ukázal do vzduchu nad svou proplešatělou lebku. „Otevřel mi oči a já to viděl úplně jasně. Mužský dilema, kámo. Tak tam ve čtvrtek večer sedím a snažím se sehnat nějakou píču a zase se vracím domů sám, chudší, k smrti znuděnej. Pomyslel jsem na všechny ty prachy, který jsem rozházel ve snaze sehnat nějakou frndu, na všechno to trápení a na to, jestli se chci ve čtyřiceti opravdu o samotě dívat na porno, a napadlo mě, že o tom to celý je. Kvůli čemu existuje manželství. Seženu snad někoho lepšího, než je Penny? Opravdu mě baví chodit po barech a vtoukat ženskejím klíny do hlavy? S Penny vycházíme skvěle. Mohl bych dopadnout mnohem hůř. Vůbec nevypadá špatně. Mám svou píču doma, čeká na mě, no ne?“

„Škoda že to nemůže slyšet,“ řekl Strike. „Určitě by se do tebe znovu zabouchla.“

„Potřásli jsme si s tím teploušem rukou,“ nevyšiml si Polworth Strikova sarkasmu. „Donutil jsem ho, aby na kus papíru napsal název té knížky, a bylo to. Vypadl jsem okamžitě z baru, vzal si tágo k Penny domů, zabušil na dveře a probudil ji. Byla úplně nepřítčná. Myslela si, že jsem přišel, protože jsem totálně ožralej, nic lepšího jsem nesehnal a jdu si zapíchat. A já jí povídám: ‚Ani náhodou, krávo blbá, jsem tady, protože si tě chci vzít.‘“

A název té knížky ti klidně řeknu,“ pokračoval Polworth a dopil svou pintu. „*Anna Karenina*. Stojí za hovno.“

Strike se zasmál.

Polworth si hlasitě říhl a zkontroloval si hodinky. Byl to muž, který uměl říct pádnou větu na rozloučenou, a teď už neměl čas protahovat svůj odchod prodléváním u ruské literatury.

„Budu muset jít, Diddy,“ oznámil a vstal. „Když to stihnu do půl jedenáctý, mám nárok na narozeninovou kuřbu – a jak říkám, o tom to celý je, kámo. Úplně celý.“

Rozšklebený Strike potřásl Polworthovi nabídnutou rukou. Polworth mu ještě řekl, aby pozdravoval Joan a aby mu zavolaal, až mu zase bude smutno, a pak už se protlačil mezi lidmi ven z hospody a zmizel z dohledu.